

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.05.18 12:02:48)

Otvaram **Sedmu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasjedanja** Skupštine Crne Gore 26. saziva u 2018. godini.

INTONIRANJE HIMNE

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.05.18 12:05:38)

Poštovani poslanici 26. saziva,

Pozdravljam dosadašnjeg predsjednika države Filipa Vujanovića, izabranog predsjednika države Mila Đukanovića, predsjednika Vlade Duška Markovića, predstavnike izvršne i sudske vlasti, uvažene goste, članove diplomatskog kora,

Dame i gospodo,

Građani Crne Gore su 15. aprila 2018. godine izabrali predsjednika od koga zahtijevaju da vodi Crnu Goru, istu onu koju su izglasali 21.maja 2006. godine, nezavisnu, slobodnu i dostojanstvenu. Tom zadatku dorastao je kandidat većinske, proevropske Crne Gore - Milo Đukanović. Pokazalo se to na nedavnim predsjedničkim izborima kada je snažno podržan od strane svih progresivno opredijeljenih snaga.

Danas na prijestonom Cetinju sa ponosom inaugurišemo Predsjednika i obavezujemo ga da, zajedno sa nama, poštuje i štiti plemenite vrijednosti Ustava Crne Gore i promoviše duh slobode, pravednosti, zajedništva, solidarnosti i prosperiteta. Sa ciljem da se svaki građanin u našoj državi ostvari i pronađe sreću, bez obzira na individualne i grupne različitosti. Mi znamo, a shvatili su i drugi, i prijatelji i neprijatelji, Crna Gora nikada nije priznavala strah i nije se štedjela u okršajima sa jačim i moćnijima. Danas po prvi put ne mora da strepi ni od agresije, ni od blokada, ni od sankcija, što je postigla ova generacija političara. Postali smo partneri i kreativni sudionici u donošenju odluka i formiranju trendova na globalnoj i političkoj mapi.

Put moderne Crne Gore u pravcu Evropske unije je trasiran i naša obaveza prema građanima je da učinimo sve kako na njemu ne bi zaostajali. Očekivanja su velika, a vrijeme dragocjeno. Kao pojedinci i kao zajednica moramo pokazati marljivost, izdržljivost i dosljednost, jer naš put neće biti bez izazova, ne samo unutrašnjih, sve ih je više i na međunarodnom planu, ali mi poznajemo naše vrijednosti i nemamo kompleks male države.

Sa pozicije predsjednika najvišeg narodnog doma imam obavezu da poručim i onima koji ne dijele sve naše stavove - ako vi ne vjerujete u savremeni kurs koji je zauzela Crna Gora, siguran sam da će vaši potomci, kao i djeca svih naših građana znati da uživaju u blagodatima razvoja kojima smo povelili Crnu Goru početkom 21. vijeka.

Naš put je i Vaš put, gospodine Đukanoviću, i on neće biti lak i jednostavan. Cilj je da Crna Gora postane članica Evropske unije i ostvarljiv je jer ima većinsku podršku građana koji vjeruju u crnogorsku viziju i Vašu riješenost da tokom petogodišnjeg mandata pružite maksimum kako bi ga ostvarili. Naša odgovornost je velika jer građani su nas birali da ne dopustimo zablude i strateška lutanja.

Politička scena treba da bude raznolika, da bude mjesta za nove generacije i različite političke ideje, ali upravljanje državom traži zrelost i političko iskustvo.

Vrijednosti koje predsjednik treba da zastupa jesu: razumijevanje, tolerancija, promocija vladavine prava, razvoj i napredak društva u cjelini, briga za svakog građanina pojedinačno. Na tom putu mi ćemo Vam biti i iskreni saveznici i iskreni kritičari.

Gospodine Đukanoviću,

Dugo trajemo na političkoj sceni, iako smo se ponekad nalazili na suprostavljenim stranama i zagovaramo različite političke opcije, saradnici smo kada su interesi države u pitanju. Budućnost kojoj težimo upravo jeste ta da različite političke vizije povezuju interesi razvoja moderne evropske demokratske Crne Gore.

Želim Vam plodan i dostojanstven mandat predsjednika Crne Gore u narednih pet godina.

Kolege poslanici, uvaženi gosti,
Shodno članu 97 stav 3 Ustava Crne Gore, pozivam predsjednika Crne Gore, gospodina Mila Đukanovića, da pred poslanicima 26. saziva Skupštine Crne Gore, položi zakletvu. Izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ (20.05.18 12:10:27)

Zaklinjem se svojom čašću na Ustavu Crne Gore da ću dužnost predsjednika Crne Gore obavljati savjesno i odgovorno za dobro svih građana naše domovine. Kao predsjednik države posvetiću se očuvanju nezavisnosti i suvereniteta Crne Gore i njenoj afirmaciji kao građanske, demokratske, ekološke države, socijalne pravde zasnovane na vladavini prava.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.05.18 12:11:30)

Hvala, gospodine predsjedniče.
Imate riječ.

MILO ĐUKANOVIĆ (20.05.18 12:11:35)

Hvala.

Poštovani građanke i građani Crne Gore, poštovani građanke i građani Cetinja, poštovani predsjednici Parlamenta i Vlade, uvažene visoke državne zvanice, poštovani poslanice i poslanici, uvažene ekscelencije, dame i gospodo,

Na dužnost Predsjednika Crne Gore stupam sa osjećanjem izuzetne časti i odgovornosti. Ponosan na ostvarenja savremene Crne Gore kojima smo tokom dvije minule decenije preskočili vijekove.

Nije uobičajena privilegija naći se poslije 20 godina na istom mjestu, u Vladinom domu na prijestonom Cetinju, istim povodom preuzimajući dužnost Predsjednika Crne Gore. Uslijed takvih okolnosti želim da napravim kratak osvrt na vrijeme omeđeno sa ta dva događaja.

Posljednje godine 20. vijeka za Crnu Goru su bile početni period samostalnog formulisanja nacionalno odgovorne politike čija je vodilja bila osvajanje prava na izbor vlastite državne budućnost. Jednostavnije - prava na slobodu savremene Crne Gore. U veoma otežanim uslovima, nakon što nije bilo šanse da se u mirnoj disoluciji ex Jugoslavije reguliše državni status, u ambijentu hegemonističkih pretenzija iz regiona i pritisaka i otpora značajnog dijela domaće političke javnosti novoj državnoj politici Crne Gore. Takođe, u ambijentu podozrenja i razumljivog opreza međunarodne zajednice prema takvim promjenama na Balkanu, imajući u vidu tradiciju njegove nestabilnosti. I nažalost, ne samo tradiciju, nego i tadašnje iskustvo vojnog sukoba jugoslovenske zajednice sa NATO savezom 1999. godine čiji je akter, protiv svoje volje, bila i Crna Gora.

Uprkos svemu, od tada do danas, vođena jasnom vizijom i nepokolebljivom odlučnošću, Crna Gora je sačuvala mir, izbjegla pogubne posljedice NATO bombardovanja, unaprijedila međunacionalnu i međuvjersku toleranciju, uspostavila ekonomsku održivost i ostvarila ubrzani ekonomski rast čak i u periodu evropske ekonomske depresije, obnovila nezavisnost i stekla međunarodno priznanje na način koji predstavlja demokratski presedan u istoriji Balkana, i napokon, ostvarila zavidan nivo društvenih reformi što je obezbijedilo članstvo u NATO.

Riječju, od opcije da budemo provincija proširene Srbije koja nam se nudila kao alternativa na predsjedničkim izborima krajem 1997.godine Crna Gora je u međuvremenu postala ekonomski i demokratski najrazvijenija zemlja na Zapadnom Balkanu, lider reformi i pregovora sa Evropskom unijom, izvjesno prva sljedeća članica tog saveza.

Vjerujem da se današnje generacije u Crnoj Gori mogu dičiti ovim uspjesima koji, posebno imajući u vidu kratko i teško vrijeme u kojem su ostvareni, ulaze u red najvećih crnogorskih istorijskih postignuća.

Moj osjećaj časti i odgovornosti danas je utoliko veći što voljom građana postajem Predsjednik zemlje sa hiljadugodišnjom državnom tradicijom na čijem su tronu bili izuzetni vladari iz četiri dinastije i državni uglednici iz perioda socijalističke izgradnje Crne Gore u Titovoj Jugoslaviji. Dolazim na mjesto onih koji su postavili temelje našem državnom i nacionalnom identitetu, multikulturalnosti, našem ugledu i međunarodnoj prepoznatljivosti. Moje dužno poštovanje njima, svim znanim i neznanim junacima, žrtvama i mučenicima, svim graditeljima i njihovim djelima, svima koji su kroz istoriju stvarali i čuvali Crnu Goru i činili je boljom i naprednijom. Nova Crna Gora obavezana i prema precima i potomcima nastavlja njihovo djelo.

Navršava se 140 godina od njenog prvog međunarodnog priznanja na Berlinskom kongresu, 100 godina od bespravnih odluka Podgoričke skupštine kojima smo izgubili državu i nacionalno ime i gotovo osam decenija od herojskog Trinaestojulskog ustanka. To su crnogorski istorijski graničnici koji ostaju kao u kamen uklesane poruke i opomene svim budućim generacijama. Danas naša država budućnost gradi na savremenim antifašističkim temeljima. Dužni smo da je sačuvamo i učinimo mjestom boljeg života današnjih i budućih generacija. To neće biti lako u vremenu ubrzanih globalnih promjena i tehnološke revolucije koji savremenu civilizaciju stavljaju pred sve brojnije nepoznanice i izazove. Prevažodno zbog složenog međunarodnog političkog i bezbjednosnog konteksta koji prijete da bitno uspori, možda i sasvim ugrozi, do juče izvjesnu i doglednu evropsku i evroatlansku perspektivu našeg regiona.

Odnosi na globalnom planu danas mogu se porediti sa najkomplicovanijim etapama iz vremena hladnog rata. Uslijed toga, ali i zbog svojih autentičnih problema Evropskoj uniji je potrebna unutrašnja konsolidacija koja, bilo to proklamovano ili ne, znači i preispitivanje vizije ujedinjenja. Ili, makar tempa i modela njenog daljeg ostvarivanja. Ove promjene bitno utiču na spoljopolitičku i bezbjednosnu sliku Zapadnog Balkana. Kao da je danas u izvjesnoj mjeri zamagljena evropska budućnost našeg regiona koja početkom novog vijeka i milenijuma nije bila upitna. Sva premišljanja i usporavanja, kao i nedostatak snažnijeg podsticaja društvima na Zapadnom Balkanu da usvajaju evropski sistem vrijednosti, sve tobožnje alternative tome koje su se kroz istoriju pokazale kao negativno iskustvo izazivaju konfunziju i kolebanje jednog dijela javnosti, regiona koji, nažalost, predugo favorizuje u antievropskom političkom autizmu.

Crna Gora je lekciju o značaju regionalne saradnje i stabilnosti dodatno utvrdila u iskustvu 90-ih godina. Iako jedina ex jugoslovenska republika na čijoj teritoriji tada nije bilo rata, naš razvoj je bio zaustavljen, a naš život u potpunosti određen ratnim zbivanjima u okruženju. Zato je u našem fokusu regionalna stabilnost kao prevažodni uslov demokratskog i ekonomskog razvoja koji građanima zapadnobalkanskih društava treba da obezbijedi dostojanstven život i bolji standard.

Najvažnije je da u tom cilju razvijamo viši nivo regionalne saradnje i da Zapadni Balkan iz sadašnje inferiorne zauzme poziciju partnera Evropske unije. Preciznije, da preuzmemo svoj dio odgovornosti za budućnost Evrope kojoj pripadamo, baš kao i svaka zemlja članica i Evropska unija u cjelini. Da o budućnosti Evrope mislimo i govorimo u prvom licu množine, da pokušamo da sagledamo šta je interes naš Evropljana u sljedećih 100 godina, imajući u vidu globalni kontekst i dinamiku i smjer njegovih promjena, da razumijemo da je Evropskoj uniji potrebno vrijeme za unutrašnju konsolidaciju. Vjerujem da ovo nije trenutak u kojem je najvažnije pretpostavljati datume sljedećih proširenja. To govorim u ime države koja bi zbog ostvarenog napretka u pregovorima danas jedina imala pravo da prognozira termin završetka tog procesa. Dakle, vrijeme je za razgovor o evropeizaciji Zapadnog Balkana, o razvoju koji zemlje ovog regiona treba da integriše u evropski sistem vrijednosti. Zato nam ne trebaju obećanja o prijemu ni 2025. ni bilo koje druge godine. I bez takvih projekcija mi ćemo nastaviti sa najkvalitetnijim i najbržim reformama stremeći boljem životu građana.

Treba nam podrška na putu savladavanja jaza istorijski naslijeđene zaostalosti ovog evropskog regiona. Treba nam, prije svega, jasan i oročen plan izgradnje infrastrukture Zapadnog Balkana koja će integrisati sam region i uz to učiniti dostupnijim tržište i društvo Evropske unije. Treba nam podrška u izgradnji institucija koje će unaprijediti vladavinu prava i podstaći svijest građana o važnosti demokratskog razvoja.

Dame i gospodo,

Danas imamo osnažene temelje crnogorske države, obnovljenu nezavisnost, dobar zamah ekonomskog i permanentan napredak institucionalnog i demokratskog razvoja, moćnu legitimaciju

međunarodne bezbjednosti i otvoren put napretka ka društvu razvijene Evrope. Najvažniji zadatak vlasti u narednom periodu je stvaranje ambijenata za brže dostizanje evropskog kvaliteta građana Crne Gore. Prioritet u toj agendi mora biti kontinuirani, dinamični ekonomski rast. Model koji se prvih 12 godina nezavisnosti dominantno zasnivao na uspjesima u sektoru usluga uslijed tranzicionog sloma socrealistički strukturirane industrije, kao i na stranim investicijama uslijed niskog nivoa domaće preduzetničke kulture mora biti svestranije sagledan i dorađen.

Budućnost Crne Gore biće pouzdana i perspektivna ukoliko se osloni na širu disperziju privrednih kapaciteta zasnovanih na realnim komparativnim prednostima ovog prostora, na savremenim tehnološkim dostignućima i kvalitetnom znanju novih generacija Crne Gore. Dakle, ukoliko konkurentnošću obezbijedi svoju poziciju na zahtijevnom evropskom i međunarodnom tržištu. Naravno, ovo je dominantan zadatak izvršne vlasti i Parlamenta u dijelu kreiranja inspirativnog zakonodavnog okvira. Kao Predsjednik Crne Gore ustavnu dužnost predstavljanja zemlje u inostranstvu razumijem, prije svega, kao izglednu priliku da doprinesem zajedničkim naporima državne politike da naš budući razvoj realizujemo u partnerstvu sa najkredibilnijim inostranim investitorima, posebno iz međunarodnog okruženja čija pozitivna iskustva želimo da transferišemo na naše društvo.

Znanje je danas ključni resurs i opredjeljujući faktor razvoja svakog društva. Posebno za zemlje poput Crne Gore limitirane veličinom teritorije i populacije ili nedostatkom strateških sirovina. Put u bolju budućnost Crne Gore nužno vodi kroz izgradnju društva znanja. To je polazna tačka dugoročno osmišljenog, sistemski konzistentnog modela društvenog razvoja. Zato država mora bez odlaganja temeljno preispitati sve aspekte obrazovnog sistema, od dosadašnjih reformskih efekata na svim nivoima obrazovanja, preko odnosa obrazovnih institucija sa privredom, tržištem rada i društvom u cjelini do društvenog statusa zaposlenih u obrazovanju. Ako je viši nivo savremenih specijalističkih znanja i vještina uslov bez kojeg ne možemo imati ni profitabilnu i izvozno uspješnu ekonomiju, ni efiksane i kompetentne državne institucije, time ni funkcionalnu i međunarodno prestižnu državu, onda se što prije moramo vratiti na izvorište problema. Dakle, i reafirmisati društveni ugled prosvjetnih i naučnih radnika svim instrumentima koji državi stoje na raspolaganju. Moramo podstaći najbolje među nama za tu profesiju da bi bili sigurni da se novim generacijama potrebno znanje prenosi na najkvalitetniji način. Mladi ljudi će biti naš najvredniji kapital i komparativna prednost jedino ako taj resurs oplemenimo evropski konkurentnim znanjem. Crnogorska ekonomija je dio evropskog tržišta, država je praktično već dio savremenog evropskog društva, te i mlada generacija mora biti spremna da svojim znanjem u predstojećem vremenu konkuriše ne samo u Podgorici, Baru i Bijelom Polju, nego i u Briselu, Parizu, Berlinu. Veoma je važno da kontinuiranim reformama naš model obrazovanja oslonimo na savremena tehnološka dostignuća i da podstaknemo kreativnost, inovativnost i preduzetništvo kod mladih. Time ćemo obezbijediti ne samo kompetitivnost nego i vječnost Crne Gore iz naše Himne.

S pozicije predsjednika Crne Gore biću inicijativan prema drugim djelovima vlasti, ali i prema investitorima i biznisu u cjelini, da spoznamo važnost brzog, zajedničkog i osmišljenog reagovanja uključujući i generisanje donatorskih fondova koji bi mogli, posebno u prvo vrijeme, biti dragocjena potpora mladim ljudima sa najboljim predispozicijama da usvoje i transferišu potrebna znanja za razvoj naše države. Nova Crna Gora, usvajajući sistem evropskih vrijednosti mora snažiti svijest o svojoj državnoj posebnosti kroz sve oblasti života. Prije svega u kulturi koja je čuvar i nosilac identiteta, u kojem se ogleda suština i karakter crnogorske istorije i crnogorskog postojanja. Kao i u sportu kroz čije se vrhunske rezultate najbolje vidi državna prepoznatljivost. Kultura je dala grandiozna umjetnička djela koja su trajna sinteza, iskaz bića našeg identiteta, bogatstvo i svojina svih generacija. To je autentična vrijednost koju Crna Gora unosi u Evropsku uniju. Ne može biti ni održive, ni demokratske, ni prosperitetne, ni evropske Crne Gore bez Crne Gore snažnog državnog ideniteta.

Imajući u vidu naše tegobno istorijsko iskustvo, neupitna potreba jačanja identifikacije građana s državom ne smije biti oslonjena samo na snagu patriotskih emocija. Potrebna je sveobuhvatna, interdisciplinarna, suptilna identitetska politika, svakako lišena i natruha provincijskog kulturno identitetskog inženjeringa. Naš državni diskontinuitet kroz 20. vijek i duže, u više državnih zajednica, ostavio je preteško breme koje i dalje limitira naše ljudske potencijale i bitno usporava proces emancipacije i napretka savremenog crnogorskog društva. Takođe, nametnuti ili dobrovoljno prihvaćeni, svejedno, kompleks dotirane nacije predugo je paralisao

realnu potrebu Crne Gore da definiše svoje nacionalne interese i da ih javno politički artikuliše, bez obzira na status članice neke od jugoslovenskih zajednica. Ništa manje neravnomjerni regionalni razvoj dugo vremena podsticao je osjećanje nejednake pripadnosti Crnoj Gori, različitih njenih djelova. Posebno problem je predstavljalo veoma kasno formiranje obrazovnih, kulturnih i naučnih institucija i medijskih kuća. To se najbolje vidjelo kroz opominjuće iskustvo medijskih manipulacija i državno političkog nesnalaženja kojima smo bili izloženi 90-ih godina, u ranoj fazi jugoslovenske ratne krize.

Ipak, najistrajniji i najopasniji faktor destrukcije u procesu snaženja crnogorskog nacionalnog i vjerskog identiteta predstavlja kontraverza vezana za crkveno pitanje pravoslavnih vjernika u Crnoj Gori. Kao inercija svih ovih okolnosti i danas su veoma živi politički i vjerski fanatizmi čija je misija otvoreno negiranje istorijskog i duhovnog bića Crnogoraca. Posljedice u vidu ukorijenjenih ostrašćenih političkih i društvenih podjela i dalje su opterećujuće po stabilnost i dinamiku razvoja crnogorskog društva.

Kao Predsjednik Crne Gore biću izuzetno posvećen pronalaženju puta za savladavanje ovog teškog naslijeđenog hendikepa našeg savremenog razvoja i veoma aktivan u naporima da doprinesem prevladavanju podjela u Crnoj Gori na zdravoj platformi očuvanja i afirmacije crnogorske države, njenih nacionalnih interesa i evropskog razvoja, kao i homogenizaciji ljudskih potencijala našeg društva u susret izazovima budućeg razvoja.

Dame i gospodo,

Uložiću napor da objedinim političke subjekte i civilni sektor, sve društvene snage oko državnog projekta moderne Crne Gore u okviru NATO i Evropske unije kao adekvatnog ambijenta za stvaranje naše bolje budućnosti. Svoj izbor smo napravili vođeni nacionalnim interesima. Očekujemo od svih, uključujući i tradicionalne prijatelje, da to razumiju i da poštuju naše pravo na vlastiti izbor. Čvrsto sam uvjeren da sve zadatke i izazove možemo riješiti i pobijediti snaženjem institucija, izgradnjom društva vladavine prava i poštovanjem ljudskih prava i sloboda uključujući i medijske slobode. U Crnoj Gori javna riječ je uvijek imala visoku cijenu. Nažalost, dostojanstvo riječi je obezvrijeđeno i u politici i u medijima do zabrinjavajućeg nivoa. Trebaće nam svima puno dobre volje da bi prevazišli postojeće stanje naraslog nepovjerenja.

Moramo beskompromisno zaustaviti kriminal i korupciju u osigurati bezbjednost građana. U tom cilju, radićemo na kvalitetnom i harmoničnom funkcionisanju svih grana vlasti. Vjerujem da sa mjesta Predsjednika Crne Gore, zahvaljujući i dugom državnopolitičkom iskustvu, mogu doprinijeti boljoj sinhronizaciji politika različitih djelova vlasti u cilju bržeg dostizanja vitalnih nacionalnih interesa. Značajan dio svog angažmana posvetiću jačanju položaja Crne Gore u međunarodnoj zajednici, prije svega razvoju i jačanju prijateljskih odnosa u regionu. Crna Gora nema otvorenih pitanja sa susjedima niti teritorijalnih pretenzija ni prema kome i ponosi se dugom tradicijom dobrosusjedstva. Takođe, nastojaću da doprinesem našem sve aktivnijem i odgovornijem djelovanju u okviru NATO alijanse. Kao nova članica bićemo posebno posvećeni politici otvorenih vrata NATO saveza.

Dame i gospodo,

Uz čast i odgovornost u trenutku preuzimanja predsjedničke dužnosti, želim da zahvalim građanima Crne Gore za povjerenje koje su mi ukazali. Hvala gospodinu Filipu Vujanoviću na doprinosu koji je dao afirmaciji naše zemlje tokom obavljanja predsjedničke dužnosti. Svi zajedno prošli smo mnogo izazova, ali i dalje neće biti lako. Vjerujem da su sve kreativne snage u zemlji, dijaspori u potpunosti posvećene izgradnji društva koje će Crnu Goru vratiti svom prirodnom, evropskom, kulturnom i civilizacijskom krugu. Spreman sam da svestrano doprinesem tome uz zavjetnički pozdrav - Da je vječna Crna Gora!

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (20.05.18 12:31:01)

Hvala Vam, predsjedniče države.

Poštovana gospodo, vama i svim građanima Crne Gore čestitam sjutrašnji praznik Dan nezavisnosti Crne Gore - 21. maj.

Ovim je završena Sedma sjednica Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja Skupštine Crne Gore 26. saziva u 2018. godini. Hvala vam.

Sada će vas predsjednik Crne Gore, gospodin Milo Đukanović, sa suprugom pozvati na koktel. Izvolite.